

DIYANET
İŞLERİ BAŞKANLIĞI
DERGİSİ

DİNÎ, AHLAKÎ, EDEBÎ, MESLEKÎ AYLIK DERGİ

1. Cilt

Ağustos 1962

3. Sayı

III.

ALİŞ VERİŞTE DÜRÜSTLÜK

الحمد لله رب العالمين * و الصلاة و السلام على رسونا محمد و آله

و صحبه اجمعين *

نشهد ان لا آله الا الله وحده لا شريك له * و نشهد ان سيدنا

محمداً عبده و رسوله *

Muhterem cemaat!

İnsanlar toplu bir halde yaşarlar. Birbirlerine daima muhtaçtırlar. Yiyecek, giyecek, mesken, ve daha birçok ihtiyaçlarını tek başlarına karşılayamazlar; yardımlaşmak zorundadırlar. İhtiyaçları karşılamak için alış veriş yapacaklar, çıkardıkları mahsulleri satacaklar, kendilerine lüzumlu olanı alacaklardır. Şüphesiz bu alış verişlerinde; kilo, terazi, metre vesâire gibi ölçüler, tartılar kullanacaklardır. Bu ölçülerde gayet titiz davranmak, başkasının hakkının geçmemesine dikkat etmek, verirken eksik, alırken fazla tartmamak gerekir. Alış verişe hile katmak, yanlış tartı, ölçü kullanmak, noksan tartmak, başkasının hakkını yemektir. Alış verişte doğru olmayan, dürüstlüğe riayet etmeyen cemiyetlerde itimat, nizâm bozulur; hak, hukuk anlamı kalkar; halbuki kul hakkına çok riayet etmek lâzımdır. Bir insanın en küçük bir hakkına tecavüz etmek büyük günahlarıdır. Bir insanın hakkını kendi üzerine geçirmek, her ne suretle olursa olsun, dinimizde haramdır. Bundan son derece sakınmak lâzımdır. Alış verişte ölçüyü tam yapmamak gadirdir, hiyanettir, hırsızlık ve soygunculuktan farksızdır.

Ne yazıkki bir kısım insanlar hileye saparlar, teraziye basarlar, metreyi ileriye geriye oynatırlar, çeşitli hilelere başvururlar. Allah'a ve âhiret gününe inanan nasıl olurda hileye tevessül eder? Bunu yapanlar birgün gelip te Rabbü'l-Âlemîn'in huzuruna çıkarak hesap vereceklerini hiç düşünmezler mi? Kendilerinde âhiret inancı olanlar bunu yapamazlar. Müslümanın diyen kimse başkasını aldatamaz.

Not : Hatibin bu hutbede okuyacağı âyet : 17. sûre (İsrâ'), 35. âyet.

Muhterem müslümanlar,

Biliyorsunuz ki, memleketimizin ürünlerinden bir kısmını dış memleketlere ihraç etmekteyiz. Bu ihraç malları bizim için döviz kaynağıdır, millî servettir. Hârice gönderdiğimiz mallara hile katarsak bozuk mal ihraç edersek bu bizim ticârî itibarımızı sarsar, bundan memleket büyük zarar görür. Hileli yollara sapan tüccar memleketine hiyanet ediyor demektir.

Hulâsa : Gerek yurd içinde ve gerekse yurd dışında alış veriş ettiğimiz kimselerle gayet güzel ve dürüst muamele yapmalıyız, hileye aslâ başvurmamalıyız. Hile yapanlar ergeç hilekârlıklarının cezâsını görürler. İşleri bozulur; perişan olurlar; kötü bir nam ile anılırlar. Ahirette ise sıkı bir hesaba çekilirler. Hak ettikleri cezaya çarpılırlar.

Allah'ın huzurunda hesap vereceğimizi düşünerek ona göre hareket etmeliyiz. Gerek alış verişte, gerek diğer işlerimizde doğruluktan asla ayrılmamalıyız. Allah cümlemizi doğru yoldan ayırmasın.

(Bu hutbe, M. Ziya Bilgin tarafından hazırlanmış, Hutbe Komisyonunun tetkikinden geçmiştir.)

IV.

TEMİZLİK

الحمد لله رب العالمين * و الصلاة والسلام على رسولنا محمد و آله
و صحبه اجمعين *

شهد ان لا آله الا الله وحده لا شريك له * و شهد ان سيدنا
محمدًا عبده و رسوله *

Muhterem Müslümanlar!

Canlılar için hava ne ise, müslümanların hayatı için de temizlik odur. Canlı, hava ile yaşar, müslüman da temizlik içinde hayatını devam ettirir. Bu hutbemizde, müslümanın yaşadığı yerlerin, evlerinin, sokaklarının temizliğinden bahsedeceğiz.

Not : Hatibin bu hutbede okuyacağı âyet : 2. sûre (Bakare), 222. âyet.